

**Програмові вимоги до фахового екзамену з фундаментальних
дисциплін початкової освіти для здобувачів першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта**

**Програмові вимоги до державного екзамену з педагогіки для здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 013 Початкова освіта**

1. Об'єкт, предмет, функції педагогіки. Основні педагогічні категорії.
2. Система педагогічних наук.
3. Філософські основи та джерела розвитку педагогіки.
4. Структура системи освіти в Україні відповідно до Закону України «Про освіту» (2017 зі змінами).
5. Зміст освіти. Навчальні плани та програми для початкової школи. Аналіз шкільних підручників та принципи їх побудови.
6. Державний стандарт початкової освіти. Характеристика освітніх галузей початкової освіти.
7. Компетентнісний підхід до організації навчання в початковій школі. Ключові та предметні компетентності молодших школярів.
8. Загальна характеристика логіки і методів науково-педагогічних досліджень.
9. Поняття про особистість, її розвиток і формування. Закономірності та рушійні сили розвитку особистості дитини.
10. Роль спадковості, середовища і діяльності в розвитку особистості дитини.
11. Вікові особливості фізичного, соціального і психічного розвитку особистості молодшого школяра.
12. Поняття про дидактику як науку, її виникнення і розвиток. Предмет і завдання дидактики. Основні категорії дидактики.
13. Сутність і структура процесу навчання.
14. Учіння і викладання як складники навчання. Структура процесу учіння.
15. Особливості організації освітнього процесу в початковій школі відповідно до вимог Концепції нової української школи.
16. Закономірності і закони навчання.
17. Принципи і правила навчання.
18. Методи і прийоми навчання. Класифікація та характеристика методів навчання.
19. Види навчання: традиційні та інноваційні.
20. Організаційні форми навчання. Урок як основна форма організації навчання в школі.
21. Типи та структура уроків. Педагогічні вимоги до організації та проведення уроків.
22. Нестандартні підходи до побудови структури уроку в Новій українській школі.
23. Діяльність учителя щодо організації освітнього процесу в Новій українській школі. Підготовка вчителя до уроку.
24. Суть і класифікація мотивів учіння. Стимули навчання та їх види. Стимулювання і мотивація учіння молодших школярів.

25. Врахування індивідуальних особливостей молодших школярів в освітньому процесі. Диференціація та індивідуалізація навчання в початковій школі.
26. Формувальне оцінювання. Алгоритм діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання.
27. Підсумкове оцінювання. Особливості підсумкового (річного) оцінювання в початковій школі. Свідоцтво досягнень учня.
28. Виховання як педагогічна категорія. Процес виховання, його структура і рушійні сили.
29. Самовиховання. Перевиховання. Виправлення.
30. Народна педагогіка. Шляхи використання надбань української народної педагогіки в освітньому процесі початкової школи.
31. Закономірності і принципи виховання.
32. Методи і прийоми виховання.
33. Форми організації виховного процесу. Засоби виховання.
34. Поняття про колектив, його ознаки і структуру. Види колективів. Особливості формування колективу. Учніське самоврядування в класному і в шкільному колективі.
35. Організація виховної роботи в закладах позашкільної освіти.
36. Родинне (сімейне) виховання. Особливості роботи вчителя початкової школи з батьками школярів.
37. Мета, завдання та форми організації розумового виховання в початковій школі.
38. Формування основ наукового і національного світогляду молодших школярів.
39. Зміст, засоби та організаційні форми морального виховання молодших школярів.
40. Завдання, зміст та форми організації трудового виховання в освітньому процесі початкової школи. Основи профорієнтаційної роботи з учнями Нової української школи.
41. Завдання, зміст та форми організації естетичного виховання учнів початкової школи.
42. Зміст, засоби та організаційні форми фізичного виховання молодших школярів.
43. Принципи та методи управління закладом освіти. Функції директора школи та його заступників. Автономія закладу загальної середньої освіти.
44. Планування роботи ЗЗСО. Основні принципи планування. Види планів та їх характеристика.
45. Сутність та особливості контролю в ЗЗСО. Види, форми і методи контролю.
46. Підвищення кваліфікації, сертифікація та атестація педагогічних працівників.
47. Основні форми, зміст та функції методичної роботи в школі. Вимоги до методичної роботи у ЗЗСО та критерії її ефективності.
48. Передовий педагогічний досвід, його види, особливості вивчення, узагальнення і впровадження.
49. Інновації в освіті. Критерії педагогічних інновацій.
50. Технологічний підхід в освіті. Сутність педагогічної технології. Історичні аспекти педагогічних технологій.

51. Класифікація педагогічних технологій. Загальна характеристика особистісно зорієнтованих технологій.
52. Технології розвивального навчання.
53. Технології проблемного та змішаного навчання.
54. Сутність та особливості інтегрованого навчання в початковій школі.
55. Технології інтерактивного навчання.
56. Сутність та мета проєктного навчання. Типи проєктів. Основні етапи проєктної діяльності в НУШ.
57. Використання інформаційно-комунікаційних та медійних технологій у роботі сучасного педагога.
58. Технології розвитку критичного мислення молодших школярів. Технології групової навчальної діяльності в освітньому процесі НУШ.
59. Ігрові технології в освітньому процесі початкової школи. Види ігор.
60. Інклюзивне навчання в Новій українській школі. Особливості організації навчання дітей з особливими освітніми потребами.

**Програмові вимоги до державного екзамену з української мови для
здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 013 Початкова освіта**

1. Українська мова – державна мова України. Літературна мова й діалекти. Основні ознаки й функції літературної мови. Сильові різновиди української мови.
2. Фонетика і фонологія. Основні звукові одиниці мови. Голосні та приголосні звуки, їх класифікація. Склад. Закономірності виділення складів в українській мові. Орфографічні й технічні правила переносу.
3. Орфоепія. Норми вимови голосних і приголосних звуків. Норми наголошення слів.
4. Графіка та орфографія. Принципи українського правопису. Алфавіт. Відповідність між звуками і буквами в українській мові. Апостроф як графічний знак. Правила вживання апострофа. Велика літера на синтаксичній та семантичній основі. Правила вживання.
5. Новий український правопис (2019). Основні зміни в правописі.
6. Лексикологія. Лексичне значення слова. Активний і пасивний склад лексики сучасної української мови. Лексика української мови з семантичного погляду: синоніми, антоніми, омоніми, пароніми. Лексика української мови з погляду походження.
7. Лексика української мови обмеженого вживання: діалектизми, професіоналізми, жаргонізми, арготизми. Фразеологія. Поняття про фразеологізм. Класифікація і джерела походження фразеологізмів.
8. Словотвір. Способи словотворення. Словотвір основних частин мови.
9. Морфологія. Іменник. Лексико-граматичні категорії іменника. Категорії роду, числа, відмінка іменника.
10. Особливості відмінювання іменників. Правопис складних іменників.
11. Прикметник як частина мови. Розряди прикметників та принципи їх розмежування. Поділ прикметників на групи. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників. Правопис складних прикметників.
12. Числівник як частина мови. Граматичні ознаки числівника. Класифікація числівників за морфологічною будовою та за семантикою. Відмінювання кількісних, порядкових і дробових числівників. Правопис числівників. Особливості сполучуваності числівників з іменниками.
13. Займенник як частина мови. Поділ займенників за значенням і граматичними ознаками. Відмінювання займенників. Правопис займенників.
14. Дієслово як частина мови. Загальнодієслівні граматичні категорії: виду, стану, перехідності/неперехідності. Дієвідмінювання дієслів. Частководієслівні категорії: способу, часу, особи, числа. Правопис дієслівних закінчень.
15. Змінні та незмінні форми дієслова. Інфінітив. Дієприкметник. Дієприслівник. Форми на -но, -то. Правопис дієслівних форм.
16. Прислівник як частина мови, його значення та граматичні ознаки. Розряди прислівників за значенням. Правопис прислівників.
17. Службові частини мови, їх класифікація. Вигук. Правопис службових частин мови та вигуків.

18. Синтаксис як розділ граматики. Основні одиниці синтаксису. Словосполучення. Класифікація словосполучень. Типи зв'язку слів у словосполученні.
19. Речення. Визначення речення. Класифікація речень. Основні ознаки простого речення. Головні та другорядні члени у двоскладному реченні, їх типи, способи вираження.
20. Односкладні речення, їх типи. Повні та неповні речення. Класифікація неповних речень. Пунктуація в простому реченні.
21. Просте ускладнене речення. Речення з відокремленими другорядними членами. Відокремлені означення та прикладки. Відокремлені обставини. Відокремлені додатки. Уточнювальні члени речення. Розділові знаки в простому ускладненому реченні.
22. Просте ускладнене речення. Розділові знаки в реченнях з однорідними членами, вставними і вставленими конструкціями. Розділові знаки у реченнях зі звертаннями.
23. Складне речення. Загальна характеристика складного речення. Типи складних речень. Засоби зв'язку в складному реченні. Пунктуація в складному реченні.
24. Складносурядні речення, їх типи. Пунктуація в складносурядних реченнях.
25. Складнопідрядні речення, особливості їх будови. Класифікація складнопідрядних речень. Пунктуація в складнопідрядних реченнях.
26. Складнопідрядні речення з кількома підрядними. Типи багатокомпонентних речень. Складна синтаксична конструкція. Період.
27. Складні безсполучникові речення, їх типи. Пунктуація в складних безсполучникових реченнях.
28. Поняття про складне синтаксичне ціле. Структурні типи складних синтаксичних цілих. Засоби зв'язку між його компонентами. Текст. Абзац.
29. Засоби передачі чужого мовлення. Пряма мова, особливості побудови конструкцій з прямою мовою, пунктуація. Непряма мова. Діалог. Полілог. Цитата.
30. Українська пунктуація. Уживання розділових знаків.

Програмові вимоги до державного екзамену з предметів природничої освітньої галузі Державного стандарту початкової освіти для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта

1. Гіпотези походження планет Сонячної системи.
2. Загальна характеристика планет Сонячної системи.
3. Загальна характеристика інших (не планет) небесних тіл Сонячної системи.
4. Форма та розмір Землі. Рух Землі навколо Сонця і його наслідки.
5. Обертання Землі навколо своєї осі та його наслідки. Поняття про міжнародний поясний час.
6. Внутрішня будова Землі.
7. Фізичні особливості Землі.
8. Поняття про рельєф Землі. Внутрішні (ендогенні) та зовнішні (екзогенні) фактори формування рельєфу.
9. Кругообіг води у природі і його види.
10. Загальна характеристика морів на Землі як частини Світового океану. Різні класифікації морів.
11. Загальна характеристика озер на Землі як частини Світового океану. Класифікація озер: за походженням котловини; за характером водного балансу; за хімічним складом.
12. Будова атмосфери Землі.
13. Класифікація географічних карт: за змістом; за призначенням; за масштабом.
14. Масштаб, його види. Поняття про сторони горизонту. Орієнтування за компасом, азимуту.
15. Способи зображення рельєфу на планах і географічних картах.
16. Сучасна класифікація рослинного світу (Царства Рослин).
17. Поняття про корінь як вегетативний орган рослин, його будова і функції.
18. Поняття про стебло як вегетативний орган рослин. Пагін, видозміни пагона.
19. Поняття про листок як вегетативний орган рослин. Зовнішня будова листка. Функції листка.
20. Квітка як репродуктивний орган рослин. Приклади суцвіть. Поняття про одностатеві і двостатеві квітки. Поняття про однодомні і дводомні рослини.
21. Загальна класифікація тваринного світу (Царства Тварин).
22. Порівняльна характеристика Типу Плоскі черви і Типу Кільчасті черви.
23. Порівняльна характеристика Типу Молюски і Типу Членистоногі.
24. Загальна характеристика і класифікація Типу Членистоногі.
25. Загальна характеристика класу Земноводні. Порівняльна характеристика рядів земноводних.
26. Загальна характеристика надкласу Риби. Класифікація надкласу Риби: класи; наряди; ряди.
27. Загальна характеристика класу Плазуни. Порівняльна характеристика рядів плазунів.
28. Особливості класу Птахи. Класифікації класу Птахи: систематичні групи (наряди; ряди); групи за дальністю переміщення; екологічні групи.

29. Особливості класу Ссавці.
30. Порівняльна характеристика систематичних груп ссавців.